

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ — ΜΟΥΣΙΚΗ — ΘΕΑΤΡΙΚΗ
ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΦΙΛΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΝΕΩΝ

ΕΤΟΣ Β'. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 3^{ΟΝ}

ΣΑΜΟΣ — ΒΑΘΥ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1924

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΟΜΗΡΟΣ. Οδύσσεια Κ. 1-28. Μετ. Ζήσ. Σίδερης.

ΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ. Νόμιμες δολοφονίες.

Q. HORATIUS FLACCUS. Στὴ Λυδία· Στὸ Σήσιο.

Μεταφρ. Γιάνης Βουλῆς.

ΣΤΕΦ. ΣΙΔΕΡΗΣ. Λησμοσύνη.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΑΤΖΙΝΗΣ. Ἴσως γιατί εἶσαι ἐσύ.

PAUL BOURGET. Ἀνάσταση. Μετ. Δῶρος Ἄλσης

T. ΘΕΜΕΛΗΣ. Μέσα μου.

A. Π. ΤΣΕΧΩΦ Τὸ παράσημο. Μετ. Σωτ. Φῶκος.

CHARLES BAUDELAIRE. Ἡ Δεσποινὶς Bistouri.

Μεταφρ. Δ. Σ.

Παράγραφοι, Ἀλληλογραφία κλπ.

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΔΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ—ΜΟΥΣΙΚΗ—ΘΕΑΤΡΙΚΗ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΦΙΛΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΝΕΩΝ

ΕΤΟΣ Β'. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 3^{ΟΝ}

ΣΑΜΟΣ—ΒΑΘΥ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1924

ΟΔΥΣΣΕΙΑ

Κ. 1—28

Φτάσαμε σὲ πλεούμενο νησὶ τὴν Αἰολία,
πὺ κατοικοῦσε ὁ Αἴολος, τῶν ἀθανάτων φίλος.
Εἶχε ἓνα κάστρο χάλκινο κί' ἀπάτητο τριγύρου
καὶ γλυτοτερὲς ἀνέβαιναν κί' ἀπότομες οἱ πέτρες.
Δώδεκα ἀπόχτησε παιδιὰ σι' ἀρχοντικὸ τοῦ σπιτί 5
ἕξη κορίτσια κί' ἕξη γιουὺς μέσ' στὸν ἀνθὸ τῆς νιότης.
Τὶς κόρες του τὶς πάντρεψε, τὶς ἔδωσε στοὺς γιουὺς του
κί' ὅλοι μὲ τὸν πατέρα τὴν καὶ τὴ γλυκεῖά τους μάννα
τρώγανε πάντα ἀχώριστοι κί' ἀφθονα τάχανε ὅλα.
Κί' ἀπὸ τραγούδια ἀντιλάλει τὴ μέρα τὸ παλάτι, 10
τοῖσιν γεμάτο, κί' ἔπειτα τὴ νύχτα, ταῖρι ταῖρι
ὅλοι κοιμοῦνται σὲ χαλιὰ καὶ τορνευτὰ κρεβάτια.
Σ' αὐτοῦ τὴ χώρα φτάσαμε καὶ τὰ λαμπρὰ παλάτια.
Μῆνα μὲ φιλοξένησε ρωτῶντας γιὰ τὴν Τροία, 15
γιὰ τὸν Ἀργίτικο στρατὸ καὶ γιὰ τὸ γυρισμὸ του,
κί' ἐγὼ τὰ πάντα τοῦλεγα μὲ τάξη ἓνα πρὸς ἓνα.
Κί' ἔπειτα σὰν τοῦ ζήτησα τὴ χάρη νὰ μὲ στείλει
νὰ φύγω εὐτὺς εἰτοίμασε πρόθυμα τὸ ταξίδι.
Ἔγδαρε βόδι ἐννιάχρονο καὶ μούδωσε τ' ἄσκι του 20
κί' ἔκλεισε μέσα τὴν ὄρμη τῶν δυνατῶν ἀνέμων,
γιατὶ τὸν εἶχε φύλακα σ' αὐτοὺς ὁ γιὸς τοῦ Κρόνου,
ὅποιον ἀπ' ὅλους ἤθελε νὰ παύει ἢ νὰ σηκώνει.
Μέσ' στὸ καράβι τόδεσε μ' ἓνα λαμπρὸ μερμίδι
ὀλάργυρο, κί' ἢ πῖο μικρὴ πνοὴ νὰ μὴν περάσει,
κί' ἄφησε μόνον τὴν πνοὴ γιὰ μένα τοῦ Ζεφύρου, 25
στὸ κύμα ν' ἀρμενίζουμε μὲ τὰ γοργὰ καράβια.
Ὅμως δὲν εἶτανε γραφτὸ νὰ γίνῃ ὡς τέλος ἔτσι,
γιατὶ ὅλοι ἔμεῖς χαθήκαμε ἀπ' ἀσυλλογισία μας.

Μεταφρ. ΖΗΣΙΜΟΣ ΣΙΑΔΕΡΗΣ

ΝΟΜΙΜΕΣ ΔΟΛΟΦΟΝΙΕΣ (Ἄπ' τὸ στρατιωτικὸ μου Ἡμερολόγιον)

« Ἀπὸ τὴν παραμόρφωση πὸ ὀλοένα αὐξάνει, τὴν τερατώδη παραμόρφωση τοῦ πατριωτικοῦ αἰσθήματος ἢ ἀνθρωπότης αὐτοκτονεῖ, ἢ ἀνθρωπότης πεθαίνει, καὶ ἡ σύγχρονη ἐποχὴ εἶνε μιὰ ἀγωνία. »

Henri Barbuse

Ἀρχές τοῦ Μάη... Ἐνα δροσόλουστο πρῶτὸ ἀπὸ κεῖνα πὸ κάνουν τὴν ψυχὴ νὰ πλανιέται πέρα ἀπὸ μᾶς καὶ νὰ ζητάει τ' ἀγνωστο! Ἄντικρυ, στὶς στέγες τῶν σπιτιῶν, στὶς ἰτιές στὰ πλατάνια, στὶς φούντες τῶν σιταριῶν, λάμπει ἡ πρωϊνὴ δροσιὰ ἀπ' τ' ἀντιφῆγγισμα τοῦ ἡλίου, καὶ μοῦ φαντάζει σὰν ἕνας κάμπος ἀπὸ μαργαριτάρια πὸ ἡ Νύχτα τὸν ἔσπειρε γιὰ τὴ μονακριβὴ τῆς τὴν Αὐγὴ, κρυφά, τὴν ὥρα πὸ τ' ἀνθρώπινο κτήνος ροχάλιζε!

* *

Περνούσαμε βιαστικοὶ μέσα ἀπὸ τὰ στάχυα. Ἐγὼ καὶ ἄλλοι τρεῖς συνάδελφοι μου. Βιαζόμαστε νὰ φτάσουμε στὸν τόπο τῆς «θανατικῆς ἐκτελέσεως» γιὰτὶ εἶτανε ἡ πρώτη φορὰ πὸ θὰ βλέπαμε ἕνα τέτοιο πράμα, καὶ ἔπρεπε νὰ τὸ παρακαλουθῆσουμε σ' ὅλες του τίς λεπτομέρειες.

— Γιὰ φαντάσουν νάμουνα γὼ στὴ θέση αὐτοῦ πὸ θὰ τουφεκίσουν! Λέει ὁ ἕνας ἀπὸ μᾶς σὰ νὰ μονολογοῦσε.

— Ἄμ' ὅπως πᾶμε θάρθει καὶ ἡ σειρά μας! Ἀπαντάει μελαγχολικὰ ὁ ἄλλος...

Καὶ συνεχίσαμε τὸ δρόμο μας μέσα ἀπὸ τὰ στάχυα ασφυρτοί, μοιραῖοι καὶ, ἄβουλοι ἀντάμα...

* *

Ἀφίσαμε τὸν κάμπο καὶ φτάσαμε στὸ πέρασμα τοῦ ποταμοῦ. Κάτι χανοῦμισες πὸ πλέναν κεῖ κοντὰ σκεπάσανε τὰ μούτρα τους μὲ μᾶς ἀντίκρυσαν καὶ μέσα ἀπὸ τὸ φερετζέ μᾶς παρακολουθοῦσαν, σὰ νὰ τίς ζάφνιζε ἡ βιάση μας.

Ἀπ' ἄλλες μεριές, καὶ ἄλλοι στρατιῶτες ἔρχονταν.

Κι' ὄλοι τους, καὶ μεις μαζύ, μοιάζαμε σὰν τὸ τσοῦρμιο ἐκεῖνο τῶν Ἑβραίων πὸ πῆγαινε στὸ Γολγοθᾶ νὰ ἰδεῖ πνιγμένη τὴν Ἀλήθεια!

* *

Γολγοθᾶς! . . . Δὲ ξέρω γιὰτὶ αὐτὴ ἡ λέξη μοῦρχεται πάντα στὸ μυαλό, τὴν ὥρα πὸ πηγαίνω στὸ Στρατόνα. . . . Σήμερα μὲ βασανίζει πειὸ πολὺ. Στὰ πρόσωπα τῶν συντρόφων μου, στὰ μάτια ὄλων αὐτῶν τῶν κοπαδιῶν πὸ τρέχουν ἐκεῖ πάνω, αὐτὴ τὴ λέξη διαβάζω.

Κι' ὄλα τὰ γύρω βουνά, καὶ οἱ λάμποι, καὶ ἡ ἔκταση ὄλη, ὡς ἐκεῖ πὸ φτάνει τὸ βλέμμα, καὶ ὡς ἐκεῖ πὸ τὰ φτερά τῆς φαντασίας ἀγγιζοῦν, αὐτὴ τὴ λέξη ἔχουν γιὰ ὄνομα τους. . . .

Ἡ Γῆ ὄλη ἕνας Γολγοθᾶς, καὶ ἡμεῖς δεμένοι μπροστὰ τοὺς Πιλάτους.

* *

Φτάσαμε... Γύρω, γύρω καὶ βουναλάκια ὀλόγυμα. Κάτω στὸ βάθος ἕνα χωράφι ἴσιο σὰν πλατεῖα. Εἶνε ὁ Γολγοθᾶς!

Στὴν ἄκρη τοῦ χωραφιοῦ ἕνας σωρὸς ἀπὸ χῶματα προσμένει, νὰ σκεπάση σὲ λίγο μιὰ ζωὴ. Μιὰ ζωὴ πάνω στὴν ἀνθησὴ τῆς. Ἐνα λουλούδι δροσερὸ καὶ ὁμορφὸ σὰν τὴ ζωὴ, πὸ χέργια κτηνώδικα θὰ τοῦ μαδήσουν τὰ φύλλα!

Κι' ὄλοι ἡμεῖς τὸ νοιώθουμε τὸ μεγάλο νακὸ πὸ θὰ γίνει!

Μᾶς τὸ λέει ἀπὸ ψηλὰ χλωμὸς ὁ ἥλιος, πᾶχει γιὰ ὄλους κοινές τίς ἀχτίδες. . . .

Μᾶς στὸ ψιθυρίζει στ' ἄφτι ὁ ἀγέρας μὲ τὴ χαρισμένη σὲ ὄλους πνοή του. . . .

Τὸ τραγουδοῦν θλιμένα τὰ πουλιὰ κάτω στὸν κάμπο...

Κι' ἡ Μητέρα ἡ Φύση στενάζει! Καὶ τὸν στεναγμὸ τῆς τὸν αἰσθανόμαστε μέσα μας ὄλοι. . . .

Μὰ κανεὶς δὲν τολμᾶ νὰ φωνάζει. Μᾶς βαστάει τὴ σκέψη ἡ Παράδοση, τὸ Παρελθόν, ἡ Κατάρρα.

Ἡ φρικτὴ Κατάρρα πὸ μᾶς κάνει νὰ μισοῦμε τοὺς ὁμοίους μας, νὰ πηγαίνουμε κοπαδιστοὶ στὰ σραγεῖα! νὰ παίρνομε γιὰ ἐντιμη τὴν πειὸ ἄτιμη ἀνθρώπινη ἐμπνευση! . . .

* *

— Ἐρχονται! Ἀκούω κάποιον νὰ λέει, καὶ στρέφοντας βλέπω ἕνα ἀμάξι πὸ σταμάτησε λίγο πειὸ κάτω ἀπὸ μᾶς. Ἐνας Παπᾶς, ὁ κατάδικος, καὶ ἕνας στρατιῶτης μὲ τὸ τουφεκὶ στὸ χέρι, βγήκαν ἀπὸ μέσα καὶ προχώρησαν στὴ μέση τοῦ χωραφιοῦ. Κοιτάζω καλὰ στὴ μορφή τὸ θῆμα, γιὰ νὰ βρω σημάδια τῆς θανατικῆς ἀγωνίας. . . Τίποτα δμως! Ἐνα πρόσωπο ἤρεμο σὰν τὴ γύρω μας Φύση! Δυὸ μάτια πὸ πηγαίνονται μέσα στὶς κόχες καὶ ἔρευνοῦν τὸ ἄπειρο. . .

Ἴσως νὰ γυρεύουν τὸν Ἄνθρωπο! Ἴσως νὰ ψάχουν γιὰ τὸ βαθὺ Μυστήριο! Ἴσως καὶ ν' ἀγκαλιάζουν λαχταριστὰ τὴ ζωὴ. . .

Κι' εἶνε γλυκεῖα, ὁμορφὴ ὀλόγυρά μας ἡ ζωὴ. . . , καὶ ἡμεῖς οἱ ἀνθρώποι πᾶμε νὰ τὴ λερῶσουμε σὰν κτήνη στὸν Βωμὸ τῆς!

* *

Ὁ Παπᾶς, θεῖος ἀντιπρόσωπος, ἀπάγγελε τίς ὑμνωδίες του. . . Λέ-

ει δύο τρία λόγια στον έτοιμοθάνατο και του δίνει στερνά τή Μετάληψη.

Έβγαλε τὸ πετραχῆλι, ἀφ' οὐ πρώτα μᾶς βλόγησε ὄλους καὶ δολοφόνους καὶ θύμα, κι' ἀποτραβήχτηκε βέβαιος πὸς ἔκανε μπροστά στο Θεό του τὸ καθήκον!

Ὁ κατάδικος ἀνήσυχος τώρα κοίταζε πέρα στοὺς κάμπους, ἀδιάφορος γιὰ ὅ,τι γινότανε γύρω του. Περίμενε, καθὼς ἔλεγαν, τὸν ἀδελφό του ποὺ θ'ἄφερνε τὴ Βασιλικὴ Χάρη! Τὸν εἶχε δικάσει ἡ ἀνθρώπινη δικαιοσύνη γιὰ μιὰ ἀπλὴ παραβίαση τῆς ἀδειάς του «πρὸς παραδειγματισμόν» κι' ἔλιπε πὸς τὸ Βασιλεῦς θ'ἄβρισκε τὸ δίκιο του!

Μὰ οἱ ἄνθρωποι δὲ νοιώθουν ἀπὸ δικαιοσύνη, κι' ὅσο πειὸ ψηλά βρίσκονται, τόσο πειὸ ἀναίσθητοι γίνονται.

Δύστυχο παιδί! Ποιὸς ξέρει, ποιά μάνα λαχταριστὰ θὰ προσμένει νὰ σὲ νοιώσει κοντὰ της! Ποιά ἀδελφὴ νὰ σὲ χαρεῖ. . . Ποιά γλυκειὰ μικροῦλα, ποὺ ἀκόμα θὰ ζεῖ μὲ τὰ ὄνειρα μιᾶς ὁμορφῆς ζωῆς στὸ πλαῖ σου!

Καὶ σὺ σκυφτό, ποιὸς ξαίρει μὲ τί σπαραγμὸ πηγαίνεις πρὸς τὸ νιόσκαφο τάφο σου.

Τώρα τοῦ δένουν τὰ μάτια κι' ἕνας χρυσοφορεμένος γαλονᾶς προστάζει: «Γεμίσατε» .. καὶ τὰ τουφέκια τῶν ἀνθρώπων σημαδεύουν ἕναν ἄνθρωπο. . . .

*

**

..... «Πῦρ!»—ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ Ἀξιωματικοῦ—κι' ὄλη ἡ ἀνθρώπινη θηριωδία χύθηκε καὶ σπάραξε τὴ ζωὴ! Τὸ ὁμορφο παιδί πάει! Ἡ ἀνθρώπινη δικαιοσύνη ἔκανε τὴ δουλειά της. . . .

Καὶ μεῖς οἱ ἄλλοι μ' ἕνα ἀλλόκοτο ὕφος φεύγουμε τρομαγμένοι, σὰν νὰ νοιώθουμε μέσα στὸ κρανίο μας τίς ἔζη σφαῖρες σφηνωμένες. . . .

*

**

Κι' εἶνε ἀρχές τοῦ Μᾶη. . . . ἕνα δροσόλουστο πρῶι ἀπὸ κείνα ποὺ κάνουν τὴν ψυχὴ νὰ πλανιέται πέρα ἀπὸ ἀπὸ μᾶς καὶ νὰ ζητάει τ' ἀγνωστο.

Ἀντικρὺ στὶς στέγες τῶν σπιτιῶν, στὶς ἰτιές, στὰ πλατάνια, στὶς φουρντες τῶν σιταριῶν, λάμπει ἡ πρωϊνὴ δροσιὰ ἀπ' τ' ἀντιφέγγισμα τοῦ ἡλίου καὶ μᾶς φαντάζει σὰν ἕνας κάμπος ἀπὸ μαργαριτάρια ποὺ ἡ νύχτα τὸν ἔσπειρε γιὰ τὴ μονάκριβή της τὴν Αὐγὴ, κρυφά, τὴν ὥρα ποὺ τ' ἀνθρώπινα κτήνη ροχάλιζαν. . . .

Χίος

ΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Q. HORATIUS FLACCUS

ΣΤΗ ΛΥΔΙΑ

Μὲ φούρια τὰ μανταλωμένα παραθύρια
Πιὸ σπάνια σοῦ βροντοῦνε λάγνοι νέοι κι' οὔτε
Σοῦ διώχνουνε τὸν ὕπνο· ἀπ' τὸ κατώφλι ἢ θύρα
Ἀχώριστη εἶνε.

Ποὺ γύριζε ἄλλοτε μὲ τόσην εὐκολία
Τὰ μοχλιά της· ἀκούς πιὸ ἀνάγια ὀλοένα
τὸ «Λυδία, γιὰ σὲ χάνομαι στὶς μακρὲς νύχτες
Κι' ἐσὺ κοιμᾶσαι;»

Θὰ κλαῖς, κι' ἐσύ, γιὰ τῶν μοιχῶν τὴ περηφάνεια
Γρηὰ παραρριγμένη σ' ἔρμο στενοδρόμι,
Στοῦ φεγγαριοῦ τὴ χάση ποὺ δαιμονισμένος
Θρακιᾶς θὰ πνέει,

Ὅταν ὁ φλογισμένος ἔρωτας κι' ὁ πόθος,
Ὅπου φρενιάζει τίς φοράδες, θὰ θεριέβει
Στὰ σπλάχνα σου τὰ πληγωμένα, καὶ θὰ τῶχεις
Καημό, ποὺ ἡ νειότη

Ἡ πρόσχαρη τὸν πράσινο κισσὸν ἀρέσει
Πιότερο καὶ τὴ μελαψὴ μυρτιά· τὰ φύλλα
Τὰ μαραμένα στὸν ἑταῖρο τοῦ χειμῶνα
Ἐβρο προσφέρνει.

ΣΤΟ ΣΗΣΤΙΟ

Πρῶα τὸ ἔαρ γυρνᾷ μὲ τὸν Ζέφυρο κι' ὁ χειμῶνας λυέται·
Τραβοῦν παλάγγα τίς στεγνὲς καρίνες·
Τὰ ζωντανὰ δὲν τραβᾷ πιά τ' ἀχοῦρι καὶ τὸν ζευγᾷ τὸ τζάκι,
Μηδ' ἄσπρη πάχνη ἀσπρίζει τὰ λειβάδια.

Σέρνει χοροὺς ἢ Κυθέρεια Ἀφροδίτη στὴν κρεμαστὴ Σελήνη,
Καὶ μὲ τίς Νύμφες οἱ κομπῆς σμιγμένες
Χάριτες κρούουντὴ γῆ μὲ ρυθμικὸ πόδι, ἐνῶ καίει τῶν Κυκλώπων
Πυρὸς Ἡφαιστος τὰ βαρεῖα ἀργαστήρια.

Πράσινη τώρα μυρτιά τὴ στιλπνὴ κεφαλὴ νὰ στέψει πρέπει
Ἡ κι' ἄνθος, ποὺ τὸ βγάζει γῆς ἀφράτη.
Νὰ θυσιάσουμε μὲς στὰ σκιερὰ ἄλση στὸν Φαῦνο τώρα πρέπει,
Ἄρνάδα, ἂν θέλει· ἂν προτιμᾷ κασιόκι.

Με ἴδιο ποδάρι ὁ ὠχρὸς χτυπᾷ θάνατος καὶ φτωχῶν καλύβια
Κι' ἀρχόντων πύργους. ὦ μακάριε Σήστιε,
Δὲν ἐπιτρέπει ἡ ζωὴ μας ἡ σύντομη μακρὺς ἐλπίδες.
Ἡ νύχτα, ὅπου νᾶν' κι' οἱ Σκιᾶς σὲ πλακώνουν

Οἱ μυθικὲς κι' ὁ Πλουτώνιος οἶκος, ποῦ ἀνέμπεις, πιά δὲν ἔχει
Συμποσιάρχης νὰ κληρώνεσαι οὔτε
Τὸν τρυφερὸ νὰ θαυμάζεις Λυκίδα, ποῦ τώρα καίει τοὺς νέους
Καὶ θὰ πυρώνει ταχεῖα τὰ κορίτσια.

1924

Μετ. ΓΙΑΝΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Μετρικὸ σημεῖωμα. Στὴ μετάφρασιν αὐτὴ κατεβλήθη προ-
σπάθεια ν' ἀποδοθῆ, ὅσον ἐστάθηκε δυνατό στὸν μεταφραστή, τὸ μέτρο τοῦ
πρωτοτύπου. Ἡ στροφή τῆς ὁδῆς εἶνε **δίκοιλος τετράστιχος** συν-
τεθειμένη ἀπὸ ἓνα στίχον **Ἀρχιλόχειο μεῖζονα** κι' ἓνα **τρίμε-
τρον ἰαμβικὸ καταληκτικὸ**. Ὁ **Ἀρχιλόχειος**, ποῦ μετα-
χειρίζεται ἐδῶ ὁ Ὀράτιος κατατάσσεται ἀπ' τοὺς μετρικοὺς στοὺς **ἀ-
συναρτήτους** στίχους κι' ἀποτελεῖται ἀπὸ δυὸ μικρότερους: τὸν **Ἀλ-
κμάνιο** (τετράμετρο δακτυλικὸν ἀκατάληκτο) καὶ τὸν **Ἰ-
θυφαλλικὸ** (τροχαϊκὸ δίμετρο βραχυκατάληκτο.)

Κι' ἐφηρμοσμένα:

α'.) - υ υ - υ υ -) υ υ - υ υ) - υ - υ - υ

Nunc decet aut viridi)) nitidum caput) impedire myrto

Οὐκέθ' ὁμῶς θάλλεις)) ἀπαλὸν χροῶ) κάρφεται γὰρ ἤδη.

(Ἀρχιλόχος Ἀπόσ. 85 Schneidew)

Πρᾶα τὸ ἔαρ γυρνᾷ)) μετὸν Ζέφυρο) κι' ὁ χειμῶνας λυέται.

β'.) υ - υ -) υ - υ -) υ - υ

Aut flore, ter) rae quemferunt) solutae.

Στόμφ βρέμου) σι δ' ἀντιπλῆ) γες ἀκταί.

(Σοφ. Ἀντιγ. 237.)

Τραβοῦν παλά) γγα τίς στεγνές) καρίνες.

Γ. Β.

ΛΗΣΜΟΣΥΝΗ

Ὅ,τι γλυκὸ στὸν ἔρωτα, κι' ὅ,τι ὁμορφο στὸ πάθος
τὰ ξέχασες σὲ μιὰ στιγμήν σὰν ἤπιες τὸ ποτῆρι
τῆς λησμονιᾶς τὴν ξενητεία. Μὰ στῆς ψυχῆς τὸ βάθος
μιὰ ζωγραφιά καλοῦ καιροῦ στὸ κρῦο σου ἐρμητῆρι
θὰ σοῦ θυμίζει—καὶ θὰ κλαῖς,—τ' ὄνειρο καὶ τὸ πάθος,
ὅ,τι γιὰ σένα πέρασε. Κι' ἂν τὸ κεφάλι γύρει
ζητῶντας τὴν ξεκούραση γιὰ τὸ πικρὸ τὸ λάθος,
θὰ σοῦ ματώνεται ἡ καρδιά... θὰ μοιάζει θυσιαστῆρι
μέσ' στοὺς καιροὺς ἡ θύμησι. ὦ! ποιά πικρὴ τρεμοῦλα
θὰ σοῦ πεθαίνει τὴν ψυχὴ, ροδόχρωμη παιδοῦλα!
Κι' ἓνας καμὸς ἀκούμπτος, ἓνας ἀπαρνημένος
κόσμος μπροστά σου θάρχεται γιὰ μιὰ στιγμήν νὰ ζήσει.
Κι' ὅσο κι' ἂν χύνῃς τὰ πικρὰ τὰ δάκρυα σὰν τὴ βρῦση
ποτὲ δὲ θὰ τὸν ξαναἰδῆς—πάντα θὰ σοῦναι ξένος—

Σάμος 1924

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Ζ. ΣΙΔΕΡΗΣ

ΙΣΩΣ ΓΙΑΤΙ ΕΙΣΑΙ ΕΣΥ

Τις θεῖες ἐσπέρες, τὰ ποιητικὰ μας ὄνειρα,
τις γλυκὲς ὄρες ποῦ μαζί σου ἔχω περάσει,
τις ὁμορφιὲς ποῦ μαζί ἔχομε θαυμάσει,
ἐνόμιζα πὼς εὐκόλα θὰ τᾶφίνα,

γιὰ νὰ γυρέψω ἄλλοῦ μιὰν ἄλλην τύχην, ἄλλες ἀπολαύσεις.

Μὰ τώρα, ποῦ εἶναι πιθανὸν νὰ φύγω, ἔνιωσα καλά
πόσο εἶμαι δεσμευμένος μ' ὅλα αὐτά,
κι' ἄς λέω τόσες φορὲς πὼς μ' ἔχουν ἀνδιάσει.

Ἴσως γιὰτὶ εἶσαι Ἐσύ, γιὰτὶ ἔχουν πάρει
ὅλα κάτι ἀπὸ Σένα: τὴ γραμμὴ,
τὸ φῶς, τὴν ἀρμονία, τὴ χόρη ποῦ ἐλκύει.
Σ' ὅλα σὲ βρίσκω: στὰ τοπία αὐτὰ
στὶς φλογισμένες δύσεις, τὰ βουνά,
τὴ θάλασσα, τίς ἀρωματισμένες νύχτες. Καὶ ἀληθῶς
αἰσθάνομαι ποῦ ἀκόμη ἐδῶ πάλιν καιρὸν
ἀναποφάσιστον αὐτὰ θὰ μὲ κρατήσουν.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΑΤΖΙΝΗΣ

PAUL BOURGET

ΑΝΑΣΤΑΣΗ

(Συνέχεια και τέλος)

III

Τὸ νερὸ τοῦ κόλπου ἐξακολουθοῦσε νὰ λαμποκοπᾷ καὶ νὰ γαλαζώνει, τὰ νησιά νὰ ὑψώνουν τοὺς μενεξεδένιους βράχους των στὸν ἀσυννέφιαστον ὀρίζοντα, τὰ βουνὰ νὰ ξεδιπλώνουν τίς μαλακές, τισ ἡδονικὲς γραμμὲς των, τ' ἄνθη νὰ χύνουν τίς μυρωδιές των, τὰ πύκα τοῦ Ἄλεπ νὰ κοσκινίζουν, νὰ φιλτράρουν τὸ φῶς σὲ μιὰν αὔλη χαισῆ σκόνη, τὰ ἐξωτικά χαμόδεντρα νὰ πάλλουν κάτω ἀπ' τὸν οὐρανό, σὲ ν' ἀναθυμόνταν τὰ μακρινὰ κλίματα, πατρίδες τῶν δυνατῶν των ἀρωμάτων. Μόνο ἡ καμπάνα εἶχε σωπάσει μέσα στὸν τρυπητὸ πύργο τοῦ παρεκκλησιοῦ. Καὶ μέσα σ' αὐτὴ τὴ σιωπὴ τῆς εὐτυχισμένης ἐξοχῆς, οἱ φωνές τῆς θλίψης καὶ τῆς ἀπελπισίας γκρίνιαζαν, γκρίνιαζαν πάντα βιαιότερες βαθιὰ στὴν καρδιά τῆς μητέρας, — ἡ φωνὴ τῆς ἀνταρσίας τὸ ἴδιο, καὶ τοῦ μίσους! Ἀκόμα μιὰ φορά, οἱ τόσο δυσάρεστες ἐντυπώσεις πού τῆς ἐπέβαλλε ἡ ἀντίθεση, μεταξύ τῆς γιορτῆς ἐκείνης τῆς ζωῆς, ἀνοιγμένης γύρω της, καὶ τοῦ ἀνεπανόρθωτου πένθους της, συσσωρεύονταν στὸ παράξενο ἐκείνο αἰσθημα μιᾶς ἀνίκητης ἀντιπάθειας γιὰ τὴν εὐτυχία τῶν προγονιῶν της. Στὰ βάθη τοῦ ἐσωτερικοῦ της ὄντος, ἡ ἐξέγερση ἑνὸς φθονεροῦ θυμοῦ τὴν ἔκανε νὰ ντρέπεται, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ μπορεῖ νὰ τὸν ὑποτάξει. Ναί, φθονοῦσε, στὰ ἑτεροθλή ἀδέρφια τοῦ Ἀντρέα της, ὅλη αὐτὴν τὴν ἀνοιξή πού ὁ ἀγαπημένος της μικρὸς νεκρὸς δὲν μπορούσε πιά ν' ἀναπνεύει, ὅλο ἐκείνο τὸ ἀπεριόριστο μέλλον πού ἡ ἐφηβικὴ τους ἡλικία εἶχε μπροστά της. Ἡ ἴδια παραξενευόταν γιὰ τὸ μῖσος αὐτὸ καὶ τὴ λύσσα τῆς ἀπέχθειας καὶ δίχως νὰ μπορεῖ νὰ τὴν ἀποδώσει σ' ἄλλην ἀφορμὴ, ἀπὸ μόνη τὴν ἰδέα τοῦ προσώπου των, αἰσθανόταν μέσα της τὰ σπλάχνα μητριῶς, καὶ γιὰ τοὺς καρποὺς ἐκείνους τοῦ πρώτου γάμου, μιὰ ἐξ ἐνστίκτου μανιακῆν ἀποστροφή, γιὰ τὴν ὁποία δὲν θεωροῦσε ἰκανὸ τὸν ἑαυτὸ της. . . Σίγουρα, ἦταν πολὺ ἄδικη. Μὰ ὑπάρχει δικαιοσύνη στὸν κόσμον αὐτό; Ὁχι, τὰ δυὸ παιδιὰ δὲν ἄξιζαν τὴν ἄδικη αὐτὴ μνησικακία ἀπὸ μέρος τῆς δευτέρας γυναίκας τοῦ πατέρα τους, στὴν ὁποία τὰ εἶχε ἐμπιστευθεῖ. Ἀλλὰ καὶ κείνη, ἄξιζε νὰ τῆς ἀρπάξουν τὸν ἀγγελὸ τῆς μετέπειτα ἀξάφνου καὶ φοβεροῦ τρόπου; . . Ἡ γυναίκα αὐτὴ πού στάθηκε τόσο εὐσεβὴς καὶ γλυκειά, ἐπεικὴς καὶ ἀφοσιωμένη, πού ἦταν ἀκόμα τέτοια, στὶς πράξεις της, μετὰ τὴ δύναμη τῶν πρώτων της ἀρετῶν, πᾶθαινε τὴ διαστροφή ἐκείνη πού φέρνει ὁ πολὺ βαθὺς καὶ σφο-

δρὸς πόνος: Ἐνας δαίμονας κακίας, θηριωδίας σχεδὸν, θορυβοῦσε μέσα της, πού τῆς ἀτέσπασε ξαφνικά, μπρὸς στὸ τοπεῖο ἐκείνο πού ὅλα ἦσαν ἀρμονία, γαλήνη, ὁμορφιά, τὴν τερατώδη αὐτὴ φράση, τὴν ὁποία φωνάξε δυνάττα, σὲ ποιόν; Στὴ φύση; Στὸ Θεό; Στὴν ἀνοιξή;

— « Ἄ! Νὰ πᾶθαινε τοῦλάχιστο καὶ τὸ ἓνα ἀπ' αὐτά! . . . »

Ἄκουσε νὰ προσφέρονται οἱ λέξεις αὐτές, ἀπ' ὅπου ἀπέπνευε ἡ μανία τοῦ πόνου της, μετὰ μιὰν ἐκπληξή, πού τὴν ἔκανε νὰ σηκωθεῖ ἀπ' τὸν πέτρινο πάγκο πού καθόταν. Πέρασε τὰ χέρια στὰ μάτια της, σὰ γιὰ νὰ ξορκίσει τὸν πειρασμὸ τῆς ἀποτρόπαιης αὐτῆς εὐχῆς, καὶ ξανάρχισε νὰ βαδίζει ἀνάμεσα στὸ δάσος, μ' ἓνα γρήγορο βῆμα τώρα, σὰν νᾶθελε ν' ἀποφύγει τὸ τόσο φωτεινὸ ἐκείνο τοπεῖο, ν' ἀποφύγει τὴ θεὰ τοῦ δρόμου, ἀπ' ὅπου ἐπρόκειτο νὰ γυρῶσιν τὰ προγόνα της, ν' ἀποφύγει τίς σκέψεις της, ν' ἀποφύγει τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ της. Πήγαινε, διαλέγοντας, μέσα στὸ ἀπέραντο ἐκείνο μισοάγριο πάρκο, τὰ στενὰ μονοπάτια, τὰ σχεδὸν ἀδιάβατα, ὅπου τὰ ξερόκλαδα μπερδεύονταν στὸ φόρεμά της, ὅπου οἱ κουκουναῖρες ἔτριζαν καὶ γλυστρουῖσαν κάτω ἀπ' τὰ πόδια της, ὅπου τὰ χέρια της παραμεροῦσαν ἀδιάκοπα κάποιον ἀγκαθωτὸ χαμόδεντρο, κάποιον πολὺ ψηλὸ κλαδὶ ἐρείκης. Καὶ τὴν ἴδιαν ὥρα καθὼς βαδίζεν ἔτσι, πληγώνοντας, μετὰ μιὰν ἄγρια μανία, τὰ πόδια της στὶς ἀνωμαλίες τοῦ δρόμου, τὰ δάχτυλά της στὶς τραχύτητες τῶν φυλλωμάτων, ἡ σκέψη της ἔτρεχε, ἔτρεχε καὶ κείνη. Τὸ ὀρηκτικὸ ζῦπνημα τοῦ μίσους γιὰ τὰ προγόνα της πού ξανάπαθε πρὸ ὀλίγου εἶχε καταπραῦνθεῖ. Ἄλλ' ὅμως εἶχεν ἀπομείνει στὴν καρδιά της μιὰ μεγαλύτερη κατάπτωση, καὶ τὸ βάθος ἐκείνο τῆς ἀνίκητης ἀντιπάθειας πού παραδεχόταν τώρα, πού ἔκρινε σχεδὸν νόμιμο, σὰ μιὰ ἐπιτρεπόμενη ἀνταπόδοση γιὰ τὸ δυστύχημά της. Βαδίζε, καὶ μιὰ ἀπόφαση διαμορφωνόταν μέσα της, πού τῆς εἶχεν ἔλθει πολλὲς φορές στὸ νοῦ, μὰ ποτὲ μετὰ τὴν ὑποβλητικὴ διαύγεια. Πρὸς τί τάχα νὰ ἐξακολουθήσει, ἀπέναντι τῶν δυὸ ἐκείνων ὑπάρξεων πού μόνη ἡ παρουσία τους τῆς ἦταν μιὰ καταδίκη, τὴν ἀγαρεία αὐτὴ, τὴν κωμωδία καλλίτερα, μιᾶς ψεύτικης μητρότητας; Γιατὶ νὰ μὴ ξεφορτωθεῖ καὶ τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο, κάνοντας, κείνο πού κάνουν, στὸ κάτω-κάτω, τόσο ἀληθινοὶ γονεῖς γιὰ τὰ πραγματικὰ παιδιά τους; Ἀντὶ νὰ τὰ κρατᾷ, ὅπως ἔκανε, στὸ σπῆτι, γιὰτὶ νὰ μὴ τὰ στείλει, τὸν ἓνα στὸ Λύκειο, τὴν ἄλλη στὸ μοναστήρι, ὥστε νὰ μείνει μονάχη μετὰ τὸ νεκρὸ της παιδί, χωρὶς ποτὲ πιά ν' ἀκούει γύρω της αὐτὲς τίς φωνές, τὰ γέλια, τὰ παιγνίδια, τὰ τρεχάματα πού βρίζανε τὸν πόνο της; Δὲν θὰ ἦσαν εὐτυχισμένα, — ὁ Γκυ πού τὸν ἤξερε τόσο εὐαίσθητο, ἡ Ἀλίκη πού τὴν ἤξερε τόσο λεπτοκαμωμένη, — στὸ θόρυβο τοῦ οἰκοτροφείου. Ἀλλὰ μήπως τόσα καὶ τόσα ἀγόρια καὶ κορίτσια τῆς ἡλικίας τους, αὐτὴ τὴ στιγμή, δὲν ὑπόμεναν τὴν ἐξορία αὐτὴ μακριὰ ἀπ'

τὴν οἰκογένειά τους; Καὶ στὰ τελευταῖα, ἂν δὲν ἦσαν εὐτυχημένα, δὲν θάταν κι' ἄδικο. Ἡ Ἐλισσάβετ ἤξερεν ἐπίσης πὼς ἡ μητέρα τους τίς τελευταῖες τῆς στιγμῆς, παρκαλέσει τὸν πατέρα τους ν' ἀρξοῖσι τὸ στάδιό του, γιὰ νὰ μὴ τ' ἀποχωριστεῖ πιά, καὶ νὰ τ' ἀγαπᾶ καὶ γιὰ τοὺς δύο τους, ἀφοῦ δὲν θάχαν παρὰ μόνο ἐκεῖνον. Μὲ πόσο οἶκτο, ἡ νεαρὴ μητριὰ εἶχεν ἄλλοτε ἀποδεχτεῖ αὐτὴ τὴ διαθήκη, καὶ πὼς εἶχεν ἐκφράσει τὸ ὑπέροχο τοῦτο τᾶμμα: « Ἀφοῦ ἐκεῖνος ἐξοκολοθεῖ νὰ ὑπηρετεῖ, ἐγὼ ποτὲ δὲν θὰ τ' ἐγκαταλείψω, ἐγὼ πού θὰ βοισκομαι πάντα ἐδῶ, γιὰ νὰ τοὺς εἶμαι ὅ,τι ἐκεῖνη θὰ τοὺς ἦταν!» Τώρα ὅμως, μὲ τὸ νὰ διώξει τὰ ὄρφανὰ αὐτὰ ἀπ' τὸ πατρικὸ τους σπίτι, ἐκτελοῦσε τὴν ἱερὴ θέληση τῆς νεκρῆς, ἐκεῖνης, πού εἶχε πάρει τὴ θέση, καὶ πού εἶχεν ὀρκιστεῖ, εἶχεν ὑποσχεθεῖ ν' ἀντικαταστήσει; Ἡ συνείδηση τῆς Ἐλισσάβετ τῆς ἀπαντοῦσε ὄχι. Μὰ ἡ μητριὰ ὅταν μιά φορὰ ζυπνήσει, δὲν ξανακοιμᾶται τόσο γρήγορα. Παράξενη διαστροφή μιᾶς τόσο νοσηρῆς εὐαίσθησις, ἡ ζωντανὴ δοκίμαζε, γιὰ τὴ νεκρὴ ἐκεῖνη, πού τὰ παιδιὰ τῆς ζοῦσαν ἐνῶ τὸ δικό της δὲν ὑπῆρχε πιά, τὴν κροφτερὴ ἐκεῖνη ζηλοτυπία τὴν παλινδρομικὴ πού χαλᾷ μὲ τὸ δηλητήριό της τόσοις δευτέρους γάμους, καὶ μεταβάλλει κάποτε τὰ καλλίτερα πλάσματα, στοὺς πιὸ ἀμείλικτους, τοὺς πιὸ ἀσυνειδήτους τῶν δημίων. Ἀκριβῶς ἐπειδὴ τὸ κλείσιμο αὐτὸ στὸ λύκειο καὶ στὸ μοναστήρι πρέπει νὰ τὴν ἔνας ἀπ' τοὺς ἐφιέλτες τῆς ἐτοιμοθάνατης, ἡ μητριὰ δοκίμαζε μιᾶ σκοτεινὴ ἀπόλαυση ἐκδίκησης. Κι' ἔνοιωθε ἀκόμα πὼς τοῦτο δῶ δὲν ἦταν παρὰ μιᾶ ἀρχή, ἓνα πρῶτο βῆμα, σ' ἓνα δρόμο σκληρότητας πού δὲν θὰ τέλειωνε πιά. . . Ὁ πατέρας θὰ γύριζε. Τί θὰ τοῦλεγε; Ἐδῶ ὁ πειρασμὸς γινόταν πιὸ ἐνοχος ἀκόμα. Ἡ μητριὰ ἦταν ὁ μόνος μάρτυρας πού εἶχαν τὰ παιδιὰ γιὰ τὸν ναυτικὸ πού βρισκόταν μακριά. Ἦταν τόσο εὐκόλο νὰ γράφει σ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο πὼς δὲν μποροῦσε νὰ ἐξοκολοθηθεῖ νὰ τᾶχει στὸ σπίτι, ἐξ αἰτίας τούτου ἢ ἐκεῖνου τοῦ ἐλαττώματος. Οὔτε κἂν θὰ εἶχε ἀνάγκη νὰ πεῖ ψέμματα. Τὸ μικρὸ ἀγόρι ἦταν φυσικὰ ὀξύθυμο, τὸ μικρὸ κορίτσι φυσικὰ ἀπότομο. Ὡς ἐδῶ ἡ Ἐλισσάβετ εἶχε πάντα σπριχτεῖ στὰ ἐλαττώματα τῶν ὀρφανῶν καὶ τὴν ἀυστηρότητα τοῦ ἀξιωματικοῦ. Μὰ κι' ἄλλοιῶς νὰ ἔκανε—δὲν ἦταν δικαίωμά της;—καὶ τὸ κλείσιμο στὸ λύκειο καὶ τὸ μοναστήρι φρινόταν τόσο ἀπλό, τόσο ὀφέλιμο, τόσο ἀπαραίτητο! . . . Ὁ ἄγγιζε τὴ στοργὴ πού ὁ πατέρας εἶχε γιὰ τὰ ὄρφανὰ! Πόσο λίγο ἔμοιαζε αὐτὸ μὲ τίς περασμένες ἀποφάσεις της! . . . Γιατί ὄχι, ἀφοῦ ἔτσι θὰ ὑπέφερε λιγότερο; . . .

VI

Υπάρχει γιὰ κάθε ψυχὴ, μιᾶ ἰδιάζουσα ἀτμόσφαιρα ἰδεῶν ἐξω ἀπὸ τὴν ὁποία δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ζήσει πολὺ καιρὸ. Μιᾶ εὐγενικὴ εὐαίσθησις ἀπορροεῖ καλλίστα νὰ παρασυρθεῖ σὲ ἀποφάσεις ἀνάγκης τοῦ ἑαυτοῦ

της, καὶ πάνω σὲ μιὰν ἐξαψὴ ν' ἀρχίσει νὰ τίς ἐκτελεῖ. Δὲν μπορεῖ ὅμως νὰ εὐχαριστιέται σ' αὐτές. Ὅταν ἡ νέα γυναῖκα εἶπε: «Πῆρα τὴν ἀπόφασή μου. Πάνω ἀπὸ ὀχτὼ μέρες δὲ θὰν τᾶχω πιά στὸ σπίτι,» προσπάθησε νὰ μὴ σκέπτεται πιά, οὔτε γιὰ τὰ παιδιὰ πού θὰ τοὺς δειχνόταν τόσο σκληρῶς, οὔτε γιὰ τὴν προστυχία τοῦ ρόλου πού θάπαιζε ἀπέναντι τοῦ πατέρα. Ἐξ ἐνόστητος, ἔβαλε τὰ δυνατὰ της νὰ κοιμηθεῖ τὴν ἀνησυχία πού ὑφονόταν κιόλας ἀπ' τὰ τόσο ἀγνά βᾶθη τῆς συνείδησός της, μὲ τὸ νὰ βυθιστεῖ στὴν ἀνάμνηση τοῦ Ἀντρέα της. Ἀνακάλεσε τὸ μικρὸ φαντάσμα, μὲ μιᾶ θέρη πόνου πού τῆς τῶφερε πάλι μπρὸς της σὲ νὰ μὴν τῶχε δεῖ ζυλισμένον μέσα στὸ κρεββατάκι του, μὲ τὸ φτωχὸ του στόμα ἀνοικτὸ καὶ δίχως πνοή, μὲ τὰ μάτια του κλεισμένα, τὰ κερένια του χέρια ἐνωμένα πάνω στὸν ἐσταυρωμένον, σὰ νὰ μὴν εἶχαν ἔλθει οἱ μαῦροι ἄνθρωποι νὰ καρφωσουν τὴ σανίδα τοῦ φερέτρου πάνω στὸ ἰδύνατό ἐκεῖνο κορμάκι τὸ ἀκίνητο, χτὲς ἓνα πρόσχαρο ξένοιαστο παιδί. . . Ἦταν ἐκεῖ ἀκόμα, κοντὰ της, μὲ τὴν ἀνταύγεια τοῦ λαμπροῦ αὐτοῦ ἡλιοῦ στὶς χρυσαμένες τοῦ μποῦιλες. . . Ἡ ὀπτασία ἔγινε τόσο ζωηρὴ, τόσο ἐνοχλητικὴ πού ἡ μητέρα ἔνοιωσε τὴν ἀκατανίκητη ἐπιθυμία νὰ δώσει μιᾶ πραγματικὴ τροφὴ στὴν ἀγάπη της, τὴν ἀνάγκη νὰ κάμει κάτι πού νᾶχει σχέση μ' αὐτὸ τὸ λατρεμένο παιδί, μιᾶ παράφορη ὄρεξη νὰ τὸ περιποιηθεῖ. Ἀρχισε νὰ μαζεύει τὰ ὠραιότερα κλωνάρια ἀνάμεσα στὶς τούφες ἐκεῖνες τῶν ἀσπρῶν ἐρεικῶν, γιὰ νὰ τοῦ τὰ φέροι καὶ νὰ στολίσει τὴν κάμαρά του. Ἀπ' τὴν ἡμέρα πού τὸ λείψανό τοῦ παιδιοῦ εἶχε ἀφίσει τὴ βίλλα γιὰ τὸ κοιμητήρι,—τὴ βίλλα αὐτὴ πού εἰρωνικὰ ὀνομαζόταν «ἡ Ροδινη Βίλλα»,—ἡ μητέρα δὲν ἐπέτρεψε οὔτε ἓνα ἐπιπλο ν' ἀλλάξουν στὴν κάμαρα ἑκείνη. Εἶχεν ἐπιτύχει ἀπ' τὸν ἄνδρα της μόλις γυρίσει ν' ἀγοράσει τὸ σπίτι, νοικιασμένο στὴν ἀρχὴ γιὰτὴν ἦταν κοντὰ στὸ Τουλόν, ὅταν ὁ ὑποπλοίαρχος ἦταν προσκολλημένος σ' αὐτὸ τὸ λιμάνι. Πόσες γυναῖκες, μητέρες, σύζυγοι ἢ κόρες, δὲν προσπάθησαν ἔτσι νὰ παρατείνουν τὴν ὑπαρξὴν ἑνὸς λατρευτοῦ ὄντος, φυλάγοντάς του ὅλα τὰ πράγματα πού τοῦ ἦσαν ἀγαπητὰ. Καὶ κατόπιν ἡ ἱέρεια τῆς οἰκιακῆς αὐτῆς λατρείας ἐξαφανίζεται καὶ κείνη, καὶ τ' ἀγία λείψανα πού ἀποτελοῦσαν τὸν θεσσαυρὸ της δὲν εἶνε πιά παρὰ τ' ἀπομεινάρια γιὰ πούλημα μιᾶς ἐπιπλοῦς μεταχειρισμένης καὶ ντεμοντέ. Ποιὸς θὰ καταγορήσει μιᾶ καρδιά πιστὴ γιὰτὴν ὑπερασπίζει λίγο, ἐναντίον τῆς ἀναπότρεπτης καταστροφῆς, τὰ ταπεινὰ καὶ πολῦτιμα αὐτὰ πράγματα, τὰ τόσο προσωπικὰ πού καταντοῦν σχεδὸν πρόσωπα; Στὸ διάστημα τῶν τεσσάρων αὐτῶν μηνῶν, ἡ μητέρα δὲν εἶχε παραλείψει νὰ πηγαίνει, κάθε πρωτὴ καὶ κάθε βράδυ, στὸ μικρὸ αὐτὸ δωμάτιο τοῦ ὑπνου ὅπου εἶχε βγεῖ ὁ τελευταῖος στεναγμὸς τοῦ παιδιοῦ της. Ἀνοίγει ἡ ἴδια τὰ παραθυρόφυλλα, ξεσκόνιζε τὰ

ἐπιπλα, ξεδίπλωνε τὰ ρουχαλάκια πού διατηρούσαν τὸ σχῆμα τοῦ μικροῦ σώματος. . . Καί τώρα τὴν ἱεροτελεστία αὐτὴ τὴν ἀνώφελη καί γεμάτη ἀπ' τὸ πάθος τῆς πληγωμένης τῆς φιλοσοργίας πῆγαινε πάλι νὰ ἐκτελέσει. . . Τὸ δεμάτι τῶν ἐρεικῶν, χοντρὸ πιά, εἶχε γίνει ἀρκετὰ βαρὺ γιὰ τὰ χέρια τῆς. Τίς κρατοῦσε τώρα στὴν ἀγκαλιά τῆς, κι' εὐτυχισμένη μαζί κι' ἀπελπισμένη ἀπ' τὸν μάταιο αὐτὸ θερισμό, ξανακατέβαινε πρὸς τὴ βίλλα, πού ξεχώριζε μέσ' ἀπ' τὰ πεῦκα τοῦ Ἀλέπ, τίς φοινικιές καί τὰ ἰουκά, ὅλη ρόδινη πραγματικά, τὸ χρῶμα τῆς χαρᾶς καί τῆς ἐλπίδας. Κι' ἦταν μιὰ τραγικὴ καί σπαρρακτικὴ ἐμφάνιση ἡ νέα ἐκείνη ξανθὴ γυναίκα, μαυροντυμένη, μὲ τὸ εὖσομο δεμάτι τῆς τῶν ἄσπρων ἐρεικῶν, νὰ προχωρεῖ τώρα πρὸς τὸ σπίτι αὐτὸ μὲ τὰ ζωηρὰ χρώματα, κάτω ἀπ' τὸν ὀλογάλανο οὐρανὸ, μέσα σ' αὐτὸν τὸν χλοερὸ κῆπο — ὅπως διευθύνεται κανεὶς σὲ μιὰ ταφόπετρα, γιὰ νὰ τὴ στολίσαι μ' ἄνθια καί νὰ κλάψει πάνω τῆς!

V

. . . Ἡ μητέρα εἶχε μπεῖ μέσα στὴ βίλλα ἀπ' τὴν πίσω πόρτα, τόσο βυθισμένη στὴν ἄβυσσο τῶν σκέψεών τῆς, ὥστε οὔτε εἶχε κἀν προσέξει τὸν ἀμαξήλατῃ πού καταγινόταν μπρὸς στὸ σταῦλο νὰ πλένει τίς ροδὲς τοῦ ἐγγλέζικου ἀμαξιοῦ, — πρᾶγμα πού σήμαινε πὼς ὁ μελαγχολικὸς τῆς περιπατὸς εἶχε βασιτάξει πολὺ περισσότερο ἀπ' τὴ λειτουργία. Ὁ Γκὺ κι' ἡ Ἀλίκη εἶχαν γυρίσει πιά ἀπὸ πολλὴν ὥρα. Γι' αὐτό, καθὼς ἡ Ἐλισάβετ ἔμπαινε στὸ διάδρομο πού ἔφερνε στὴν κάμαρα τοῦ νεκροῦ, ἔμεινε ξαφνικὰ κατάπληκτη βλέποντας τὴν πόρτα ὀρθάνοιχτη κι' ἀκούοντας φωνές, τίς φωνές τῶν δυὸ παιδιῶν, πού μόνη ἡ εἰκόνα τους τὴν ἔκαμε νὰ βασανίζεται ὅλο τὸ πρωὶ ἀπὸ ἄδικο μῖσος. . . Τί ἔκαναν μέσα στὸ δωμάτιο ἐκεῖνο ὅπου δὲν ἐπέτρεπε ποτὲ σὲ κανένα νὰ μπεῖ, καί πού θᾶταν ὅλως διόλου σκοτεινὸ, ἂν μιὰ ἀκτίνα τοῦ ἡλίου, ἀπ' τὴ χαραμάδα τοῦ παραθυριοῦ ὡς τὸ μισοάνοιγμα τῆς πόρτας, δὲν τὸ ἔκοβε σὴ φωτεινὴ γραμμὴ; Σφίγγοντας πάντα τὸ δεμάτι τῶν ἐρεικῶν στὴν καρδιά τῆς, πού οἱ χτύποι τῆς πολλαπλασιαζόνταν, σταμάτησε γιὰ ν' ἀκούσει τί ἔλεγαν οἱ δυὸ ἐπιπέπτες, πού μόλις ξεχώριζε τίς χειρονομίες τους, καί μὲ μιὰ συγκίνηση, πού δὲν θᾶξερε νὰ πεῖ ἂν ἦταν γλυκεῖα ἢ σπαρρακτικὴ, κατάλαβε πὼς τὰ ἑτεροθλή αὐτὰ ἀδέρφια τοῦ φτωχοῦ Ἀντρέα τὴν εἶχαν προλάβει στὸ προσκύνημα τῆς ἀγάπης πού πῆγαινε νὰ ἐκτελέσει. Τὸ ἀκτινοβόλο αὐτὸ πρωὶ, τὰ δυὸ τρυφερὰ παιδιὰ εἶχαν θυμηθεῖ τὸν σύντροφο τῶν παιχιδιῶν τους, πού δὲν ὑπῆρχε πιά. Τοῦ εἶχαν μαζέψει λουλούδια ἀπὸ τὸν κῆπο, ὅπως ἐκείνη ἀπ' τὸ πάρκο, καί ἀπὸ μιὰ συγκινητικὴ παιδικίστικη ἀφέλεια, θέλησαν νὰ κάμουν τὸν ἀπόντα μέτοχο στὴ γιορτὴ τῆς ἡμέρας, φέρνοντάς του ἕνα δῶρο Πασχαλινό, αὐγὰ πού εἶχαν ἀγοράσει στὴν πόρτα τοῦ παρρεκκλησιοῦ:

— « Αὐτὸ τὸ μπουκέτο πρέπει νὰ τὸ βάλουμε ἔδω, » ἔλεγε ἡ φωνὴ τῆς Ἀλίκης. « Θυμᾶσαι κάτι ἄμορφα χρυσὰ ἔντομα πού πιάναμε γιὰ κείνον στὰ τριαντάφυλλα; . . . »

— « Καί κεῖ τ' αὐγὰ, » ἔλεγε ἡ φωνὴ τοῦ Γκὺ. « ὅπως ἐκάναμε τὸν τελευταῖο χρόνο. Ἦταν τόσο χαρούμενος! Ποσο θᾶθελα νὰ τὸν ξαναβλέπαμε καί νὰ τὸν ἀγκαλιάζαμε! »

— « Εἶνε ἀδύνατο, ἀφοῦ εἶνε πεθαμμένος. Ἀλλὰ θὰ τὸν ξαναβροῦμε στὸν οὐρανὸ. » διέκοπτε τὸ κοριτσάκι

— « Ἄν ὅμως ἀνασταινόταν; » ἀπαντοῦσε τὸ μικρὸ ἀγόρι. « Ὁ Λάζαρος ἀναστήθηκε μιὰ χαρὰ, κι' ὁ Κύριος. . . . Τὸ ζητῶ ἀπ' τὸν καλὸ Θεὸ κάθε πρωὶ καί κάθε βραδύ. Κ' ἡ Μαμὰ τὸ ἴδιο, εἰμαι βέβαιος. . . Θὰ γινόταν ἕνα θάμμα, αὐτὸ εἶν' ὅλο. Καί γιατί ὁ καλὸς Θεὸς δὲν θὰ μᾶς τὸ ἔκανε; . . . Διό τι, ἐπὶ τέλους, γίνονται θάμματα. . . »

Ὁ ἀφελὴς πιστὸς τῶν ἐννιά χρόνων πού πρόφερε τὰ λόγια αὐτὰ δὲν ὑποπτευόταν ὅτι πραγματικὰ ἕνα θάμμα γινόταν δίπλα του, — καί μιὰ ἀνάσταση, ἡ ἀνάσταση τῆς δικαιοσύνης καί τοῦ οἴκου, τῆς στοργῆς καί τοῦ κηθήκοντος, τῶν γενναίων καί ὑψηλῶν ἀρετῶν, μέσ' στὴ ψυχὴ ἐκείνης πού λίγο ἔλειψε νὰ γίνει γιὰ τὴν ἀδερφή του καί γι' αὐτόν, ἡ πιὸ ἀμειλικτη μητριά. Αὐτὴ ἡ ἀπροσδόκητη παιδικὴ ἀπόδειξη τῆς ἀνάμνησης πού τὰ δυὸ ὄρφανὰ κρατοῦσαν τοῦ νεκροῦ ἀδερφοῦ των, τὴ συντάραξε βαθιὰ ὡς τὰ σπλάχνα τῆς, καί, μ' ἕνα φόβο μήπως τὰ μαλώσει, πού ἄλλαξεν ἀμέσως σὲ μιὰ τόσο γλυκεῖα διάχυση, ὁ Γκὺ κι' ἡ Ἀλίκη, εἶδαν τὴν πόρτα ν' ἀνοίγει διάπλατα, καί τὴ μητέρα, — τὴ μητέρα τους, — νὰ μπαίνει καί νὰ τοὺς προσφέρει τὰ λουλούδια τῆς λέγοντάς τους: « Δώστε του κι' αὐτὰ μαζί μὲ τὰ δικά σας. . . » Τὰ πῆρε καί τὰ δυὸ μαζί καί τᾶσφιξε στὸ στήθος τῆς, παράφορα, τρελλὰ, σὰ νᾶσφιγγε τὸ ἄλλο. Μήπως κι' αὐτὰ δὲν τᾶχε χάσει καί τὰ ξαναβρῖσκε πάλι; Κ' ἔκλαιγε μὲ τὰ δάκρυα ἐνὸς ἴσου πόνου, κίλλὰ γλυκαμένου ἀπ' τὴ στοργή, σὰ νὰ τῆς εἶχε σιγοψιθυρίσει τὸ πνεῦμα τοῦ ἀγγέλου τῆς πού εἶχε πετάξει: « Ἀγάπα τα ὅπως θ' ἀγαποῦσες μένα! . . . » Ἡ βδελυρὴ μνησικακία, οἱ κακὲς ἀποφάσεις, ὁ σκληρὸς φθόνος, ὅλα τὰ σπέρματα τῶν ταπεινῶν παθῶν ἔλωσαν, διαλυόνταν, ἔφευγαν μέσα σ' ἐκεῖνα τὰ φιλιά. Ἀκόμα μιὰ φορὰ τὸ μεγάλο μυστήριό τῆς ἀνοιξῆς, ἑορτασμένο ἀπ' τὴν Ἐκκλησία, κι' ὁρατὸ στὸ ἀνοιξιάτικο αὐτὸ τοπίο, ἐξετελεῖτο σὲ μιὰν ἀνθρώπινη καρδιά: — Ἡ Ζωὴ ἔδιωχνε τὸ Θάνατο, ἢ Ἀγάπη νικούσε τὸ Μῖσος.

Μεταφραστὴς ΔΩΡΟΣ ΛΑΣΗΣ

ΜΕΣΑ ΜΟΥ

Πάντα κάποιος δειλί μέσα μου ἀργοσβύνει
τῆς χαρᾶς μου τ' ἄνθη γέρνουν μαραμμένα.
Θλίψης ὥρα αἰώνια. κι' ὄλο τρεμοσβύνει
κάποιας μου ἐλπίδαςτ' ἅγιο φῶς. Ὡμίμενα!

Τί πικρός ὁ πόνος! Μέσα μου ἔχει γίνει
στοιχειωμένο κλάμα· σὰν κάποια παρθένα
δάκρυα γιὰ παλιές ἀγάπες της νὰ χύνη
καὶ μέσ' σὲ παλάτια νὰ γυρνᾷ ἐρμωμένα.

Πάντα ἀντιφεγγίζει μέσα μου μιὰ δύση...
κι' οὔτε ξημερώνει κι' οὔτε νύχτα ἀπλώνει
τῆς ἀφάνειας τ' ἄυλο σκοτεινὸ σεντόνι.

Στ' Ἄγνωστου τὰ πλάτια ν' ἀχνοφτερουγίσει
ἡ ψυχὴ μου, κι' ἴσως νάβρη κεὶ τῆ λήθη
τ' ἄσβεστα νὰ σβύσουν τῶν καὺμῶν μου πλήθη.

Γ. ΘΕΜΕΛΗΣ

Α. Π. ΤΣΕΧΩΦ

ΤΟ ΠΑΡΑΣΗΜΟ

Ὁ Λέβ Πουζακῶφ πού ἦταν καθηγητὴς σὲ στρατιωτικὸ Γυμνάσιο ἐκάθητο πολὺ σιμὰ μὲ τὸ φίλο του τὸ λοχαγὸ Λεντικῶφ. Τὸν ἐπισκέφτηκε τὴν Πρωτοχρονιά.

«Πρέπει νὰ μοῦ κάνης μιὰ χάρι, καὺμένε Γκρισά, εἶπε στὸ λοχαγὸ ὕστερα ἀπὸ τίς συνειθισμένες πρωτοχρονιάτικες εὐχές. Δὲν θὰ σ' ἐνοχλοῦσα ἂν δὲν ἦταν μεγάλη ἀνάγκη νὰ τὸ κάνω. Σὲ παρακαλῶ πολὺ, φίλε μου, νὰ μοῦ δανείσης γι' αὔριο τὸ παράσημό σου τοῦ Στανισλάβ. Εἶμαι προσκαλεσμένος σὲ γεῦμα ἀπὸ τὸν ἔμπορο Σπίτσκιν καὶ τὸν ξέρεεις καλὰ αὐτὸν τὸν παληάνθρωπο, πεθαίνει γιὰ τὰ παράσημα καὶ θαρρεῖ πὼς εἶμαι πρόστυχος κείνος πού δὲν ἔχει στὸ λαίμω του ἢ στὴν κουμπότρυπά του κάποια κορδελίτσα. Νὰ σκεφτῆς καὺμένε, πὼς ἔχει καὶ δύο κόρες· τίς γνωρίζεις; Τῆ Νάδζα καὶ τῆ Ζίνα. Ὅμιλῶ σὲ φίλο....

μὲ καταλαβαίνεις, ἀγαπητέ μου... δάνεισέ μου τὸ λοιπὸν νὰ ζῆς.»

Αὐτὰ τὰ λόγια ἔλεγε ὁ Πουζακῶφ κατακόκκινος καὶ μὲ στενωχῶρια μεγάλη. Ὁ λοχαγὸς ζήτησε ν' ἀρνηθῆ μὰ στὸ τέλος ὑπεχώρησε.

Στὶς δύο ἀπὸ τὸ μεσημέρι ὁ Πουζακῶφ πῆγε μὲ τὸ ἀμάξι στὸ σπίτι τοῦ Σπίτσκιν καὶ κάτω ἀπὸ τὸ ἐπανωφόρι του πού ἦταν λίγο ἀνοιχτὸ φαινόταν ἡ ἐπίσημη στολὴ του καὶ πάνω σ' αὐτὴ τὸ ξένο παράσημο ἔφριχτε χρυσῆς λάμψεις.

Τώρα ἔχει κανεὶς πιὸ μεγάλη ἐκτίμηση γιὰ τὸν ἑαυτὸ του, ἔλεγε μονάχος του ὁ καθηγητὴς· τιποτένιο πρᾶμμα πέντε ρούβλια ἀξίζει, δχι πιὸ πολὺ μὰ εἶνε τόσο σπουδαῖο!

Ἄμα ἔφτασε στὸ σπίτι τοῦ Σπίτσκιν ξεκούμπωσε ἀργὰ τὸ πανωφόρι κι' ἐπλήρωσε τὸν ἀμαξᾶ. Ὁ δυστυχισμένος ὁ ἀμαξᾶς τὰ ἔχασε σὰν κύτταξε τὰ χρυσᾶ κουμπιά καὶ τὸ παράσημο. Ὁ Πουζακῶφ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του μπῆκε μέσα στὸ σπίτι. Γύρω σ' ἓνα μεγάλο τραπέζι κάθονταν καμμιὰ δεκαπενταριά πρόσωπα κι' ἔτρωγαν. Εἶχεν ἀκούσει ὀμιλίες καὶ χτυπήματα πιάτων.

—Ποὺς χτυπᾷ; ρώτησεν ὁ οἰκοδεσπότης; Ἄ! Σεῖς εἶσθε Λέβ Νικολάιτς, καλῶς ὤσισατε! Ἀργήσατε λίγο μὰ δὲν πειραζει, τώρα μόλις ἀρχινήσαμε νὰ τρῶμε.

Ὁ Πουζακῶφ ὅλος καμᾶρι, σήκωσε τὸ κεφάλι καὶ τρίβοντας τὰ χεῖρια του μπῆκε στὴ τραπέζαρία· ἐκεῖ ὁμῶς ἐπάγωσε ἀπὸ τὴν τρομᾶρα του. Στὸ τραπέζι σιμὰ στὴ Ζίνα καθόνταν ὁ συνάδελφός του ὁ Τραμπλάν πού ἦταν καθηγητὴς στὰ Γαλλικά. Πὼς νὰ ἰδῆ αὐτὸς τὸ παράσημο; Πάει ἦταν χαμένος, κατεστραμμένος ἅμα τὸ μάθαιναν, δὲν εἶχε πιὰ πρόσωπο νὰ κυττάζῃ κανένα. Ἡ πρώτη του σκέψη ἦταν νὰ βγάλῃ τὸ παράσημο καὶ νὰ φύγῃ· ἀλλὰ τὸ παράσημο ἦταν γερὰ ραμμένο καὶ νὰ φύγῃ ἦταν πολὺ δύσκολο. Γρήγορα γρήγορα, σκέπασε τὸ παράσημο μὲ τὸ δεξί του χέρι, ἔκανε μιὰ ἀδέξια ὑπόκλισι καὶ κάθισε βαρεῖα πάνω στὸ κάθισμα του ἀκριβῶς ἀπέναντι στὰ Γαλλο συνάδελφό του, χωρὶς νὰ χαιρετίσῃ κανένα.

—Σίγουρα εἶνε μεθυσμένος, ἐσκέφτηκε ὁ Σπίτσκιν, ἅμα εἶδε τὸ κατσουφιασμένον πρόσωπό του.

Ἐβάλαν μπροστὰ στὸν Πουζακῶφ ἓνα πιάτι σοῦπα, Ἐπιασε τὸ κουτάλι μὲ τὸ ἀριστερὸ του χέρι· εἶπε πὼς ἔφαγε καὶ πὼς δὲν πεινοῦσε πιά.

—Ἐφαγα, εὐχαριστῶ... ἐμουρμούρισε. Ἦμουν στοῦ θείου μου τοῦ δεσπότη Ἐλεῖλ καὶ μ' ἐκράτησε κι' ἔφαγα μαζί του.

Ἡ καρδιά τοῦ Πουζακῶφ ἦταν γεμάτη λύπη· ἡ σοῦπα ἄχνιζε κι' ἔβγαζε μιὰν εὐχάριστη μυρωδιὰ καὶ ὁ ὁμορφος διάνους καλοψημένος μὲ τὸ βούτυρο ἦταν ἓνα ἐξάισιο πρᾶγμα. Ὁ καθηγητὴς δοκίμασε νὰ ἐλευθερώσῃ τὸ δεξί του χέρι καὶ νὰ σκεπᾶσῃ τὰ παράσημο μὲ τὸ ἀριστερὸ του

ἀλλὰ ἦταν ἀδύνατο· θὰ τὸ ἔβλεπαν.

—Δὲν μπορῶ νὰ τὸ κάνω αὐτὸ ἐσκέφτηκε γιατί θὰ ἤμουν ἀναγκα-
σμένοι νὰ ἀπλώσω τὸ χέρι μου καὶ νὰ τὸ πάγω στὴν ἄλλη μεριά ὡσάν
νὰ εἶχα σκοπὸ νὰ τραγουδήσω. Θεέ μου ἂν τὸ φαγητὸ τελειώνει γρή-
γωρα, γιὰ νὰ τρέξω στὸ ξενοδοχεῖο νὰ φάγω. Ὑστερα ἀπὸ τὸ τρίτο φα-
γητό, κύτταξε τὸ Γάλλο συνάδερφό του δειλά, δειλά.

Ὁ Τραμπλάν ἦταν κι' αὐτὸς καταστενοχωρημένος καὶ δὲν ἔτρωγε κα-
θόλου. Ἐκύτταξεν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον ἄλλη μιὰ φορά, τὰ ἔχασαν καὶ
χαμήλωσαν τὰ μάτια πάνω στὰ πιάτα.

—Τὸ εἶδε ὁ παληάνθρωπος! Ἐσκέφτηκεν ὁ Πουζακῶφ· πάνω στὸ
πρόσωπό του διαβάζω πῶς τὸ εἶδε· καὶ εἶνε ὁ ἄθλιος σωστός· προδότης·
αὐριο θὰ τὰ πῆ στὸ διευθυντὴ κι' ἀλλοίμονο!

Τέλειωσε καὶ τὸ τέταρτο φαγητό, ὕστερα καὶ τὸ πέμπτο· δόξα σοι
ὁ Θεός.

Ἐπειτα σηκώθηκεν ἕνας ψηλὸς κύριος μὲ πλατειὰ τριχωτὰ ρουθού-
νια, μὲ καμπουρωτὴ μύτη καὶ μισοκλεισμένα μάτια. διώρθωσε μὲ τὸ ἔ-
να του χέρι τὰ μαλλιά του καὶ εἶπεν.

—Ἐ..... Ἐ..... παρακαλῶ νὰ πιούμε στὴν ὑγεία τῶν κοριτσιῶν.

Ὅλοι σηκωθῆκαν κι' ἔπιασαν τὰ ποτήρια· μέσα στὸ δωμάτιο ἀκού-
ονταν δυνατὰ οὐρρά. Τὰ κορίτσια γελοῦσαν καὶ τσοῦγκρίζαν τὰ ποτή-
ρια. Ὁ Πουζακῶφ σηκώθηκε καὶ κείνος καὶ ἔπιασε τὸ ποτήρι μὲ τὸ ἰ-
ριστερό του χέρι.

—Δεῖ Νικολάιτς, σὰς παρακαλῶ δόστε τὸ ποτήρι αὐτὸ στὸ χέρι τῆς
Ναδζᾶς Τιμοφειβνας, εἶπεν ὁ οἰκοδεσπότης στὸν Πουζακῶφ. Μὲ δλη τὴ
τρομάρα του ἦταν ἀναγκασμένος νὰ μεταχειριστῆ καὶ τὸ δεξιὸ του χέρι
καὶ στὴ στιγμὴ τὸ παράσημο Στανισλάβ μὲ τὴ μικρὴ κόκκινη κορδέλι-
τσα ἔγινεν ὀλοφάνερο. Ὁ καθηγητὴς ἐκιτρίνιασε ἔσκυψε τὸ κεφάλι του
καὶ κύτταξε κρυφὰ μὲ μεγάλη στενοχώρια τὸ Γάλλο καθηγητὴ. Κεῖνος
τὸν κυττοῦσε μὲ θαυμασμὸ καὶ εὐχαρίστησι· γέλασε λίγο καὶ δλη ἡ στε-
νοχώρια του ἔφυγεν ἀπὸ τὸ πρόσωπό του.

—Ἰούλιε Αὐγούστοβιτς εἶπεν ὁ οἰκοδεσπότης στὸ Γάλλο, δόστε σὰς
παρακαλῶ τὸ ποτήρι στὸ γείτονά σας.

Ὁ Τραμπλάν χωρὶς νὰ θέλῃ ἀπλώσε τὸ δεξιὸ του χέρι· ὦ! τί εὐτυ-
χία!

Ὁ Πουζακῶφ κύτταξε πάνω στὸ στήθος του ἕνα παράσημο· καὶ τί
παράσημο! Ὅχι Στανισλάβ ἀλλὰ τῆς Ἁγίας Ἄννας! Λοιπὸν κι' αὐ-
τὸς δανείστηκε παράσημο γιατί καὶ ὁ Γάλλος δὲν εἶχεν.

Ὁ Πουζακῶφ γέλασε μὲ τὴ καρδιά του ἀπὸ εὐχαρίστηση καὶ κάθισε
στὸ κάθισμά του τεντωμένος· ἄ! μὰ τώρα δὲν χρειάζεται νὰ κρύβῃ τὸ
Στανισλάβ· καὶ οἱ δυὸ ἔκαναν τὸ ἴδιο ἀμάρτημα καὶ δὲν μποροῦσε ὁ ἕ-

νας νὰ καταγγεῖλῃ τὸν ἄλλο.

Ἄ!... Ἄ!... Ἄ!... χι, ἐμουρμούρισε σιγὰ ὁ Σπίτσκιν κυττάζοντας
τὸ παράσημο ποῦ ἔλαμπε πάνω στὰ στήθια τοῦ καθηγητῆ.

—Ναί, ναί, εἶπεν ὁ Πουζακῶφ, σπανιο πράγμα Ἰούλιε Αὐγούστο-
βιτς· πόση λίγη ἀμοιβὴ παίρνουν οἱ καθηγηταί. Εἴμεθα τόσοι μὰ μόνο
μεῖς οἱ δυὸ πήραμε παράσημα.

Ὁ Τραμπλάν ἐκούνησε τὸ κεφάλι του μ' εὐχαρίστηση καὶ βάδισε πε-
ρήφανα καὶ μὲ τὸ στήθος προτειταμένο πάνω στὸ ὅποιον λαμπακοποῦσε
τὸ παράσημο τῆς Ἁγίας Ἄννας.

Ὑστερα ἀπὸ τὸ φαγητὸ ὁ Πουζακῶφ πῆγε σ' ὅλα τὰ δωμάτια κι' ἔ-
δειχνε τὸ παράσημό του στὰ κορίτσια. Μέσα στὴ καρδιά του βασίλευε
ἡ μεγαλύτερη εὐτυχία, μὰ ἡ πείνα τὸν θέρριζεν.

Ἄν τὸ ἔξερα, ἔλεγε μέσα του, κυττάζοντας τὸν Τραμπλάν ποῦ μι-
λοῦσε κείνη τὴ στιγμὴ, μὲ τὸν Σπίτσκιν γιὰ τὸ παράσημο, ἂν τὸ ἔξερα
θὰ ἔβαζα παράσημο τοῦ Βλαδιμήρου. Διάβολε δὲν μοῦ ἦλθε αὐτὸ στὸ
νοῦ.

Μεταφραστὴς ΣΩΤΗΡΗΣ Ι. ΦΩΚΟΣ

CHARLES BAUDELAIRE

ΠΕΖΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑΚΙΑ

XLVII

Ἡ Θεοποιὸς ΒΙΣΤΟΥΡΙ

Σὰν ἔφταναν στὴν ἄκρη τοῦ χωριοῦ, κάτω ἀπὸ τίς ἀναλαμπές τοῦ ἀε-
ριόφωτου, ἔνοιωσα ἕνα μπράτσο, ποῦ γλυτροῦσε ἀπαλὰ στὸ δικό
μου κι' ἄκουσα μιὰ φωνή, ποῦ μούλεγε στ' αὐτί: «Εἶστε γιατρός, κύ-
ριε ; »

Κύτταξα· ἦταν μιὰ μεγάλη κοπέλλα, καλοδεμένη, μὲ μάτια πολὺ ἀ-
νοιχτά, ἐλαφρὰ φκιασιδωμένη, μὲ τὰ μαλλιά νὰ κυματίζουν στὸν ἀέρα
μαζὺ μὲ τίς κορδέλλες τοῦ καπέλλου της.

—«Ὅχι· δὲν εἶμαι γιατρός, ἀφῆστε με νὰ πηγαίνω.»

—Μὰ, ναί· εἶστε γιατρός. Τὸ βλέπω καλά. Ἐλάτε σπῆτί μου. Θὰ
μείνετε πολὺ εὐχαριστημένος ἀπὸ μένα· ἐλάτε. —Σίγουρα θᾶρθω νὰ
σὰς δῶ, μὰ ἀργότερα, ὕστερ' ἀπ' τὸ γιατρό, τί διάβολο!... — Ἄ! ἄ!,
φώναζε πάντα κρεμασμένη στὸ μπράτσο μου ξεσπώντας σὲ γέλοια, εἶστε
ἕνας ἀστείος γιατρός. Γνώρισα πολλοὺς ἀπ' αὐτὸ τὸ εἶδος. Ἐλάτε.

Ἄγαπῶ μὲ πάθος τὸ μυστήριον, γιατί ἔχω πάντα τὴν ἐλπίδα νὰ τὸ

ξεδιαλύω. Ἄφησα λοιπὸν νὰ μὲ παρασύρη ἢ συντρόφισσα αὐτή, ἢ καλλίτερα αὐτὸ τὸ ἀπροσδόκητο αἰνίγμα.

Παραλείπω τὴν πεύγραφή τοῦ καλυβιοῦ· μπερὶ νὰ τὴ βρῆ κανεὶς σὲ πολλοὺς παληοὺς γάλλους ποιητὰς ποῦ γνωστοὺς.

Μονάχα μιὰ λεπτομέρεια, ποὺ δὲν παρετήρησεν ὁ Regnier, δυό-τρεῖς εἰκόνες διάστημων γιαιτρῶν ἦταν κρεμασμένες στοὺς τοίχους.

Καὶ τί περιποιήσεις μοῦκανε! Μεγάλη φωτιά, ζεστὸ κρασί, ποῦρακι ἐνῶ μοῦ πρόφερνε αὐτὰ τὰ καλὰ πράματα, κι' ἀνάθε μαζὺ μου ἕνα ποῦρο, τὸ εὐθυμο πλάσμα μοῦλεγε. «Κάνετε σὰ στὸ σπῆτι σας, φίλε μου· καθήστε ὅπως σὰς εὐχαριστεῖ. Αὐτὸ θὰ σὰς θυμίσῃ τὸ Νοσοκομεῖο καὶ τὸν καλὸ καιρὸ τῆς νιοτῆς. . . Ἄ! . . . μπᾶ!!! ποὺ τὰ βοήκατε λοιπὸν αὐτὰ τᾶσπρα μαλλιά; Δὲν εἴσατε ἔτσι πρὶν ἀπὸ λίγο καιρὸ, ὅταν εἴσατε ἐσωτερικὸς γιαιτρὸς στοῦ Α. . . . Θυμᾶμαι πὼς σεῖς τὸν βοηθοῦσατε στὶς σοβαρὲς ἐγχειρίσεις. Νὰ ἕνας ἄντρας ποὺ τ' ἀρέσει πάντα νὰ κομματιάζῃ καὶ νὰ ψαλλιδίζῃ. Σεῖς εἴσατε ποὺ τοῦ δίνατε τὰ ἐργαλεῖα, τίς κλωστές καὶ τὰ σφουγγάρια. Καὶ μὲ τί περηφάνεια ἔλεγε στὸ τέλος τῆς ἐγχείρισης, παρατηρῶντας τὸ ρολοῖ του. «Πέντε λεπτά κύριοι.» Ἄ! ἐγὼ πηγαίνω παντοῦ. Γνωρίζω καλὰ αὐτοὺς τοὺς κυρίους

Μερικὰς στιγμὲς ἀργότερα, ἐνῶ μὲ προσφωνοῦσε. Ξαναγύριζε στὸ ρεφρέν τῆς καὶ μοῦλεγε: Εἴσατε γιαιτρὸς δὲν εἶν' ἔτσι;

Αὐτὸ τὸ ἀκατάληπτο ρεφρέν μ' ἔκαμε ν' ἀνασηκωθῶ στὰ πόδια μου.

—«Ὁχι.» φώναζα μανιασμένος.

—Χειροῦργος, μήπως;

—Ὁχι, ὄχι. . . . ἐκτὸς ἂν πρόκειται νὰ σὰς κόψω τὸ κεφάλι. . . .

—Στάσου, ξαναχάρισε τώρα θὰ ἰδῆς.

Καὶ τράβηξε ἀπὸ τὴν συρτάρι ἕνα δεμάτι χάρτιά, τὰ ὅποια τίποτε ἄλλο δὲν ἦσαν παρὰ μιὰ συλλογὴ εἰκόνες τῶν περίφημων γιαιτρῶν τῆς ἐπιχῆς, λιθογραφημένες ἀπ' τὸν Maurin ποὺ θὰ μπορούσεν ἰδῆ κανεὶς νὰ φηγουράρη πολλὰ χρόνια στὴν προκουμαία Βολταίρου.

Νὰ! τὸν γνωρίζεις αὐτὸν ἐδῶ;

—Μάλιστα, εἶνε ὁ Χ. . . . τὸ ὄνομα του ἐξ ἄλλου εἶνε στὸ κάτω μέρος. Ἄλλὰ τὸν ξέρω προσωπικῶς.

—Ἡξέρω καλά. . . . Νὰ δὲς τὸν Ζ. . . . αὐτὸν, ποὺ ἔλεγε στὴν περὰ-δοσί του, μιλῶντας γιὰ τὸν Χ. . . . «Αὐτὸ τὸ τέρας φέρνει στὸ πρόσωπό του ἐπὶ μαυρίλα τῆς ψυχῆς του.» Κι' αὐτὸ γιὰτὶ ὁ ἄλλος δὲν ἦταν τῆς γνώμης του στὴν ἴδια ὑπόθεσι. Πόσο γελοῦσαν γι' αὐτὰ στὸ Σχολιὸ κείνον τὸν καιρὸ!! Τὸ θυμᾶσαι αὐτό; Νὰ κύτταξε τοῦ Κ. . . ., ἐκείνον ποὺ κατάγγελεν στὴν Κυβέρνησι τοὺς ἐπαναστάτες ποὺ νοσηλεύονταν στὸ Νοσοκομεῖο του. ἦταν ἡ ἐποχὴ τῶν ταραχῶν. Πὼς γίνεται ἕνας τόσο ὁμορφος ἄντρας νὰ ἔχη τόσο λίγη καρδιά!!.. Νε κι' ὁ W. . . , ἕνας φη-

μισμένος ἄγγλος γιαιτρὸς, τὸντσάκωσα κατὰ τὸ ταξίδι τοῦ στοῦ Παρίσι, ἔχει ἕνα ὕφος δεσποινίδας, δὲν εἶν' ἔτσι;»

Κι' ἐνῶ ἄγγιζα ἕνα δεμένο πακέτο, ἀκουμπισμένο κι' αὐτὸ πάνω στὸ τραπέζακι:

Περίμενε λίγο, εἶπε. Αὐτοὶ ἐδῶ εἶνε οἱ ἐσωτερικοὶ καὶ τὸ δέμα αὐτὸ εἶνε οἱ ἐξωτερικοὶ.

Καὶ ξάπλωσε σὰ ρεπίδι ἕνα σωρὸ φωτογραφικὰς εἰκόνες, μὲ φυσιογνωμίας πιὸ νεαρές.

—Ἄμα ξαναἰδωθοῦμε, δὲ θὰ μοῦ δώσης καὶ σὺ τὴ φωτογραφία σου, ἀγάπη μου;

—Ναί, μὰ τῆς εἶπα, ἀκολουθῶντας κι' ἐγὼ μὲ τὴ σειρά μου τὴ σταθερὴν ἰδέα μου, γιὰτὶ μὲ νομίζεις γιαιτρὸ;

—Γιὰτὶ εἶσαι τόσο εὐγενὴς καὶ καλὸς στὶς γυναῖκες.

—Παράξενη λογικὴ· εἶπα μέσα μου.

—ἜΩ! δὲ γελιέμαι καθόλου. Γνώρισα πολλοὺς ἀπ' αὐτούς. Ἀγαπῶ τόσο αὐτοὺς τοὺς κυρίους, ποὺ, χωρὶς νᾶμαι ἄρρωστη, πηγαίνω καμμιὰ φορὰ καὶ τοὺς βλέπω, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ τοὺς βλέπω. Ἄλλοι ἀπ' αὐτοὺς μοῦ λένε ψυχρά: «Δὲν εἴσατε καθόλου ἄρρωστη,» Μὰ ἄλλοι πάλι μὲ καταλαβαίνουνε, γιὰτὶ τοὺς κάνω γνέματα.

—Κι' ὅταν δὲ σὲ καταλάβουνε;

—Τότε, ἐπειδὴ τοὺς ἀνησύχησα ἀνώφελα, ἀφίνω δέκα φράγκα πάνω στὴ θερμάστρα. . . . Εἶνε τόσο καλοὶ καὶ τόσο τρυφεροὶ αὐτοὶ οἱ ἄντρες. Ἔχω ἀνακαλύψει στὸν «Οἶκτο» ἕνα μικρὸν ἐσωτερικὸ, ποῦναι ὠραῖος σὰν ἄγγελος, καὶ εὐγενὴς, κι' ἐργάζεται τὸ κακόμοιρο τὸ παιδί. Οἱ σύντροφοι τοῦ μοῦπαν πὼς δὲν εἶχε δεκάρα, γιὰτὶ οἱ γονεῖς του εἶνε φτωχοὶ καὶ δὲν μποροῦν νὰ τοῦ στέλνουν. Αὐτὸ μοῦδωκε πεποίθησι. Ἐπειτα εἶμαι ἀρκετὰ ὁμορφη γυναῖκα, ἂν καὶ ὄχι τόσο νέα. Τοῦ εἶπα: Ἐρχου νὰ μὲ βλέπης, ἔρχου νὰ μὲ βλέπης συχνὰ καὶ μαζὺ μου μὴ στενοχωριέσαι. Δὲν ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ χρήματα. Μὰ καταλαβαίνεις πὼς τοῦδωκα νὰ ἐνοήσῃ αὐτὸ μὲ διαφορετικὸ τρόπο. Δὲν τοῦ τᾶπα δλα ἀπότομα, Φοξοῦμουν τόσο μὴ τὸ προσβάλω, τὸ ἀγαπητὸ αὐτὸ παιδί. . . . Ἐ, λοιπὸν θὰ πιστεῦς πὼς ἔχω μιὰ παράξενη ἐπιθυμία, ποὺ δὲν τολμῶ νὰ τοῦ εἶπῶ; Θάθελα νᾶρχεται νὰ μὲ βλέπῃ μὲ τὴν ἐργαλειοθήκη καὶ τὴν ποδιά του, ἀκόμα καὶ μὲ λίγο αἶμα ἐπάνω.

Τῶπε αὐτὸ μ' ἕνα ὕφος πολὺ ἀγρό, ὅπως ἕνας αἰσθητικὸς ἄνθρωπος θᾶλεγε σὲ μιὰν ἠθοποιό, ποὺ θ' ἀγαποῦσε. «Θέλω νὰ σὰς ἰδῶ ντυμένη μὲ τὸ κουστοῦμι, ποὺ φοροῦσατε σ' ἐκείνον τὸν περίφημο ρόλο, ποὺδημιουργήσατε σεῖς.»

Ἐγὼ ἀμετάπειστος ἀπάντησα «Μπορεῖς νὰ θυμηθῆς τὴν ἐποχὴ καὶ τὴν περίστασι, ἀπ' τὴν ὁποία γεννήθηκε μέσα σου αὐτὸ τὸ πάθος τὸ τό-

σο ιδιότροπο ; »

Δύσκολα γίνηκα ἀντιληπτός. Στό τέλος τό κατώρθωσα. Τότε πιά μου ἀπάντησε μέ ὕφος περίλυπο, καί μάλιστ' ὅσο μπορῶ νά θυμᾶμαι, γυρνῶντας τὰ μάτια: « Δέν ξέρω... Δέ θυμᾶμαι... »

Πόσες παραξενιές βρῖσκει κανεὶς σέ μιὰ μεγαλόπολι, ὅταν ξέρη νά περπατῆ καί νά παρατηρῆ! Ἡ ζωὴ γεμίζει ἀπὸ ἀθῶα τέρατα

Κύριε, Θεέ μου, Ἐσὺ Δημιουργέ, Ἐσὺ Δάσκαλε, Ἐσὺ ποῦκαμες τὸν Νόμο καί τὴ Λευτεριά, Ἐσὺ Ἄρχοντα, ποὺ δίνεις λευτεριά, Ἐσὺ Κριτὴ ποὺ συγχωρᾷς, Ἐσὺ, ποὺ εἶσαι: γεμᾶτος ἀπὸ ἀφορμὲς καί αἷτια κι' ἔβαλες ἴσως μέσ' στὸ πιεῦμά μου τὴν αἴσθησι τῆς φοίκης, γιὰ νά μεταβάλης τὴν καρδιά μου, σὰν τὴ θεραπεία στὴν ἄκρη τῆς λεπίδας, Κύριε, σπλαγχνίσου τοὺς τρελλοὺς καί τὶς τρελλές. ὦ Δημιουργέ! μποροῦν νά ὑπάρχουνε τέρατα μπρὸς στὰ μάτια κείνου μονάχα, ποὺ ξέρει γιατί βρῖσκονται, πῶς προήλθαν καί πῶς θὰ μποροῦσαν νά μὴ γείνουν;

Μεταφρ. Α. Σ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ

Ὁ διανοούμενος, κρῆμος τοῦ νησιοῦ μας δοκίμασε τὶς προάλλες μιὰ δυνατὴ συγκίνησι καί λύπη, ἐξ αἰτίας τῆς ἀναγωγῆσεως τοῦ κ. Ζήσιμου Σίδερη, ποὺ ἔφυγε γιὰ τὴν Ἀθήνα ὅπου θὰ ἐγκατασταθεὶ μόνιμα.

Ἀληθινὰ μεγάλο καί δυσαναπλήρωτο κενὸ ἀφίνει, ἢ ἀναχώρησι τοῦ ποιητῆ, καί στίς καρδιὰς τῶν φίλων του καί στὴν πνευματικὴ κίνησι, τῆς Σάμο, τῆς ὁποίας ἡ φωτεινὴ του διάνοια εἶταν ἀπὸ τοὺς κυριώτερους μοχλοὺς.

Ἡ « Μηνιαία Ἐπιθεώρησι » ποὺ τόσο συχνὰ καταδέχονταν, ὁ κ. Σίδερης, νά στολίζει τὶς στήλες τῆς μὲ τὰ ἔργα του, αἰσθάνεται ἰδιαίτερα τὴν ἀπουσία του καί τὸν συνοδεύει μὲ τὶς θερμότερες εὐχὰς τῆς.

Πολὺ θλιβερὰ συμπεράσματα θὰ βγάλει ὁποῖος προσέξει τὸ λ)σμὸ τῆς Μηνιαίας τοῦ περσινοῦ χρόνου ποὺ θὰ δημοσιέψουμε στὸ ἄλλο φύλλο. Πρὸ πάντων ἅμα ἔχειύπ' ὄψει του πῶς ὅλα σχεδὸν τὰ ἔξοδα βαραίνουν τὸ χαρτί καί τὴν ἐκτύπωσι, γιὰ τὴν οἱ ἄλλες ἐργασίες, κι' εἶνε τόσο πολλὰ καί πολυσύνθετες γιὰ μιὰ τέτοια ἔκδοσι, γίνονταν ἀπὸ νέους ποὺ διέθεταν εὐγενικὰ τὸν καιρὸ καί τὶ δυνάμεις τους γιὰ νά στηρίξουν μιὰ εὐγενικὴν ἰδέαν.

Ἄς ἐλπίσουμε πῶς ἡ δευτέρη χρονιά θὰ πάει καλῆτερα.

Γιὰ τὴ μουσικὴ κίνησι τῆς Σάμο θὰ γράψουμε στ' ἄλλο φύλλο

Πολλοὶ ἐκφράζουν πολλὰς ἰδέας γιὰ τὸ περιοδικὸ μας, ποὺ γιὰ νά μπορέσει τὸ καμμένο νά ικανοποιήσει τὶς ἰδιοτροπίαις ὄλων αὐτῶν, ποὺ ὄξω ἀπ' τὸ χορὸ πολλὰ τραγούδια ξέρουν, πρέπει νά καταντῆσει σὰν τοῦ Νασρελδίν-Χότζα τὸ φούρνο, δηλαδὴ νά κάνει ἰδιαίτερη ἔκδοσι γιὰ τὸ γούστο καί τὰ καπρίτσια τοῦ κάθε ἀναγνώστη τῆς.

Δεχοῦμαστε εὐχαρίστως κάθε συμβουλὴ καί κρίσι. Μὰ γιὰ νά γίνουν ὅλα αὐτὰ χρειάζεται ἐργασία ὄχι λόγια, λόγια, λόγια. Τὰ ἔργα σας λοιπὸν κύριοι κριτικοί.

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

(Γραφεῖα δίπλα στό Γυμνάσιο)

Συνδρομή γιά ένα χρόνο, προπληρωτέα.

Ἐσώτερικοῦ Δραχ. 30

Ἀμερικῆς Δολλ. 2

Ἀγγλίας Σελιν. 10

Γιά τὰλλα Κράτη Φρ. χρυσ. 20

Οἱ συνδρομές ἀρχίζουν Ἰούλιο καί Ἰανουάριο.

Γιά πληροφορίες καί συνδρομές ἀπευθύνεστε «Φιλοτεχνικόν Ὀμίλον Νέων»

Σάμος—Βαθύ—Ἑλλάς

Γιά ζητήματα συνταξέως «Μηνιαία» Ἐπιθεώρησιν»

Ὅσοι συνδρομηταὶ ἀλλάζουν διεύθυνση νά μᾶς τὸ δηλώνουν.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΟΥ «ΦΙΛΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΝΕΩΝ»,

Καραθανάσης Μῆτσος, Νικολαρεῖζης Κώστας, Σβορώνος Μευᾶς
Σύμβουλοι—Σβορώνου Οὐρανία, Ἀντιπρόεδρος—Συμυριουίδης Γεώργιος,
Γραμματεὺς—Στεφανίδης Θέμος, Πρόεδρος—Στεφάνου Κώστας, Ταμίας—
Συννεφιά Αὔρα, Πλάτων Σωτηρίου Σύμβουλοι.

Εἰσπράξεις καί πληρωμαὶς ἐνεργεῖ ὁ ταμειῶν Σύμβουλος κ. Κώστας Νικολαρεῖζης.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ

ΚΑΡΔΟΒΑΣΙ Λουκ. Βαφειάδης. ΜΥΤΙΑΗΝΟΙ Μανουὴλ Βουκλῆς.
ΤΗΓΑΝΙ Ζήνων Δημητριάδης. ΒΟΥΡΑΙΩΤΕΣ Γεωργ. Σβαρκίδης.
ΠΑΓΩΝΔΑΣ Πόθ. Λεκάτης. ΚΕΡΚΥΡΑ Εὐαγγ. Κατεβαίνης.
ΜΥΤΙΑΗΝΗ Μαρία Καραϊσκάκη. ΠΟΡΟΣ Κωνστ. Καφετζιδάκης.

== ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ==

κ. κ. Ἀνακρ. Σταματιάδην, Γεώργ. Λυγίζον, Κωνστ. Λυγίζον, Ἀντ. Γαρδέλλην, Ζαχ. Βοντζαλιδην, Οἰκογένειαν Μ. Καραθανάση, Λουκιανὸν Καραθανάσην, Ξενάκην Καραθανάσην, Βλ. Νικολαῖδην, Γεώργ. Σωτηρίου, Ἐμμ. Σταυρινόν, Ἰωάν. Νικολαρεῖζην, Η. Fidao, Ἀβραάμ Ἀβραμιέδην, Εὐτυχ. Χατζημανώλη, Χρ. Κωνσταντάραν, Δημ. Μουκταρόπουλον, Κωνστ. Ὑδραίου, Πλ. Σωτηρίου, Κλέαρχ. Κυδωνιέα, Ἐνταῦθα.—Γεώργ. Θέμελην, Γ. Φωτίου, Τηγάν.—Πολ. Ἀμυρσώνην, Ν. Κανακάκην Μυτιληνοῦς.—Γ. Λεωνίδου, Μαραθόκαμπον.—Δ)νίδα Ἄγγαν Ἀποστόλου, κ. Κωνστ. Πανέρην, Γ. Γεωργιάδην, Ἀλ. Σούτον, Καρλόβασιν.—Κωνστ. Ὀρφανόν, Ν. Λυμπερόπουλον, Ἀθήνας.—Θρ. Μάλην, Σύρον.—Δ)δα Σταμ. Βιτσαρά, κ. Γεώργ. Τσαντήραν, Ἰκαρίαν.—Πέτρο. Παπαθεοδώρου, Κέρκυραν.—Mr Paul Meletiou, U. S. A.—
κ. Μιχαὴλ Καλογερόπουλον, Νομάρχην Ἐβρου.

Λάβαμε τίς συνδρομές σας καί εὐχαριστοῦμε θερμῶς.